

BRUOŽAI

KALINIAI SAVOJE
TĖVYNĖJE

Senatorius H. Williams J. A. V. Senate pasakė kalbą, reikšdamas simpatijas Lietuvai ir pažymėdamas tą liūdną padėtį, kad lietuviai tebėra kaliniai savo tėvynėje.

Jis reišė viltį, kad ateis laisvės dienos Lietuvai.

UZMIRŠTI LIETUVĄ BŪTŲ LAISVĖS IŠDAVIMAS

Senatorius Jacob S. Javits, atsiliepdamas i Alto pirm. dr. K. Bobelio laiška, užtikrino, ka jis neužmirš lietuvių rūpesčio.

Jis pabrėžė, kad amerikiečiai, darybose su Sovietų Sąjunga turi rodyti solidarumą su neišpildžiusiomis lietuvių laisvės viltimis, kitaip būtų išdavimas laisvės, dėl kurios žmonės kovojo ir aukojosi ištisais šimtmečiais.

Tas mintis senatorius Javits vasario 18 d. pareiškė ir JAV senato posėdyje, priminęs Romo Kalantos auką, o taipgi ir 17.000 lietuvių peticiją Jungtinėms Tautoms. Alto inf.

DETROITO LIETUVIŲ RAŠTAS KARD. VYSINSKIUI

Detroito lietuvių organizacijų atstovai pasiuntė raštą Lenkijos primui, kardinolui Wyszynskui, atkreipdami jo dėmesį, kad Seinų lietuviai neturi Mišių ir kitų pamaldų lietuviškai, kas nesutinka su Vatikano II suvažiavimo dvasia ir su liturginės konstitucijos Jie savo rašte pažymėjo, kad nuostatais.

Ir kitur lietuviai turi pamaldas savo kalba ir klausė, kodėl gi to negali būti Lenkijoje?

Prašė kardinolą Wyszynski atitaisyti tą skriaudą lietuviams ir patvarkyti, kad vėl būtų įvestos lietuviškos pamaldos Seinų lietuviams.

Ta pačia proga norime pažymėti, kad ir Varšuvoje gyvena nemažai lietuvių, kurie net turi savo kultūrinį klubą, kuriame dažnai renkasi pabūviam. Tačiau ir jle lietuviškų pamaldų visa eilė metų neturi.

Kokia nors JAV lietuvių organizacija turėtų irgi parašyti tam pačiam kardinolui raštą, kad ir Varšuvos lietuviams būtų leidžiamos pamaldos savo motinų kalba. M. S.

Turkijoje būsianti amnestija

Turkijos parlamentas ruošia nusikaltėliams amnestiją, kurią tačiau negali pasinaudoti narkotikų pikliai ir narkomanai.

TOLIMESNI REIKALAVIMAI ANGLIAKASIŲ

Anglijoje angliakasiai išaikovojo streiko pagalba uždario padidinimą 30 procentų ir 36 valandų darbo savaitėje. Angliakasių sąjunga Yorko grovystėje, kur yra 65.000 darbininkų, po dviejų dienų vėl pareikalavo atlyginimo padidinimo ligi 46 dolerių savaitėje.

MASKVOJE PASMERKTAS POETAS

Iš Maskvos paskelbtos žinios, kad Maskvos sovietų rašytojų skyrius pasmerkė poetą Eugenijų Jevtušenko už teisingą ištremto rašytojo Aleksandro Solženicno.

SANDARA

THE LEAGUE
LITHUANIAN NEWSPAPER

SANDARA
Published by the
Lithuanian National League
of America
Consisting of 100 Branches Located
in All Principal Cities of the
UNITED STATES
840 W. 33rd St., Chicago, Ill.
Telephone: YArds 7-4789

Price 10 c.

PENKTADIENIS, KOVO — MARCH 15, 1974

Nr. 11

PIETŲ AFRIKOJ NAUJI LAIKAI

Rasistinėje pietų Afrikos Unijos istorijoje pasikeitė politinė padėtis.

Premjeras John Vorster suėjo su septyniais negrų genčių atstovais.

Aštuonių valandų diskusijose buvo pačmės balsą Zulu gentis vadas Gathsa Buthelezi, kur pasakė, kad atėjo nauji laikai, kur Unijos negrams nebereikės sakyti baltajam žmogui "taip yra pone".

Abi šalys sutarė susaukti mišrią komisiją, kuri apsvaistytų baltųjų ir juodųjų gyvenimo sąlygas, kad negram būtų pagerintas gyvenimas.

Nutarėta taip pat vėliau padaryti susirinkimą tikslu pašalinimui rasinės diskriminacijos, suteikimui juodiesiems judėjimo laisvės ir nustatymui genčių vadovybėms gairių visuomeninėje veikloje.

Diplomatiniai stebėtojai vertina premjero Vorster naują posūkį. Krašte, kuriame vienam baltajam piliečiui atitinka keturi negrai, bus sumažinta rasinė įtampa ir Vorsterio nacionalistinė partija turės visuotiniuose rinkimuose didesnių laimėjimų.

Naujas prezidento asistentas

Kovo 8 d. Dean Burch priesaikintas asmeniniu prezidento Nixono asistentu.

Richard E. Wiley užėmė buvusią FCC Dean Burch postą.

Danijos rinkimuose soc. dem. pralaimi

Danijoje savivaldybių rinkimuose valdančioji socialdemokratų partija prarado 8 procentus ligi šiol turėtas vietas.

Mažiau balsų gavo liberalai, radikalai, konservatoriai ir tradicinė dešinųjų partija.

Tarybon atėjo nauji žmonės - Naujos Pažangiųjų partijos atstovai, kurie siūlo visišką mokesčių panaikinimą ir centrinės Demokratų partijos atstovai, kurie siūlo bent sumažinti mokesčius.

Bendrosios rinkos viršūnių konferencija

Vokietijos federalinė respublika pasiūlė Europos Bendrosios Rinkos nariams, kad tų valstybių viršūnių konferencija, susidedanti iš prezidentų, įvyktų Bonnoje.

Vokiečiai nori, kad konferencija būtų gerai paruošta ir kad būtų nustatyta svarstymų tvarka.

Prėjusį tos rūšies konferencija buvo praėitų metų gruodžio mėn. Kopenhagoje ir buvo blogai paruošta, kad beveik per mėnesį laiko besvarstant klausimus, nustojo jle reikšmės.

Argentinos lietuviai atsiviekina su išvykstančiu JAV ambasadorium John O. Lodge. Iš kairės: Argentinos lietuvių organizacijų ir spaudos tarybos pirm. Aleksandras A. Mičiūdas, amb. J. O. Lodge, inž. J. Cekanaukas, Blanca Cekanaukaitė ir ambasados patarėjas dr. Vyta. Dambra.

DIDELĖ KOMUNIZMO KAINA Kepėjų protestas

**PIRMOJI DAMA
PAT NIXON KELIONĖJE**

Šio krašto primadona Patricia Nixon kovo 14 d. išvyko šešis dienas kelionėn į pietų Ameriką. Ji dalyvaus Venesuelos ir Brazilijos prezidentų inauguracijose, kuriose reprezentuos prezidentą Nixoną. Prezidentas Nixon negalėjo į tas inauguracijas vykti, nes palydėjęs savo žmoną į karinį Homestead aerodromą, turėjo skubėti į Washingtoną susitikti su Jordanijos karaliumi Husseinu, kurį atvyko aptarti reikalų su Izraelio ir išspręsti pabėgėlių palestintų reikalus Jordanijoje.

Paulius VI-sis susirgo gripo liga

Iš Vatikano paskleista žinia, kad popiežius Paulius VI susirgo gripu ir gydytojų patarimams poilsiauja.

Kol popiežius pasveiks, audijencijos yra atsauktos.

Šiaurės Airijoje teroras plečiasi

Šiaurės Airijoje plinta nauja banga teroro. Pasikėsintojai vykdo visame krašte sprogdinimus.

Dėlioja bombas kratutvėse, vaistinėse, gyvenamuose namuose, redakcijose ir viešbučiuose.

Dvi krautuvės gali būti uždarytos

Chicago miesto meras Daley paskelbė, kad City Department of Consumer Sales gali atimti leidimus prekyboje 2-m krautuvėm. Tai Jewel Food Store, 2323 W. 111 gatvė ir National Tea Co., 2623 S. Pulaski. Tos krautuvės jau daug kartų buvo suūiptos sukčiaujančiant. Ant etikečių būna pažymėta daug didesnis svoris, negu tiktenybėje yra.

Tas laikas yra jūsų ir juom galite naudotis, kaip tik kamal. Arnold Bennet

Pavergtų Tautų Komiteto Chicagoje skyrius paskelbė davinius kiek žmonių aukų buvo įgyvendinant komunizmą.

Sovietų Sąjunga nuo 1917 ligi 1960 m. imtinai žuvo 45 milijonai žmonių. Žuvusių duscuelos ir Brazilijos prezidentų vadintamų "revoliucijos priešinku" Rusijoje ir jėga prijungtuose kraštuose nuo 1917 ligi 1923 m. žuvo 14.500.000 žmonių. Likvidacijoje "klasinių priešų" - 3 mil. žmonių. Aukos priverstinios kolektyvizacijos sudarė 7 mil. žmonių. Aukos "politinių valymų" su darė 1 1/2 mil. žmonių. Numarinti "darbo stovklose" 1921-1961 m. sudarė 19 mil. žmonių.

Rytų Europos kraštuose įvedus komunizmą prievartos būdu išžudyta 3.6 mil. žmonių. "Klasinių priešų" žuvo 2 mil. žmonių. Per įvairius "valymus" likviduota 1.000.000 žmonių.

Kinijoje įgyvendinimui komunizmo prireikė 46 milijonų žmonių. Iš to skaičiaus badu numirė 13 mil. žmonių, o laike "valymų" buvo išžudyta 9,5 mil. žmonių.

Bendrai ligi 1960 m. komunistiniuose kraštuose buvo išžudyta 94.300.000 žmonių.

RENDRŪJI RINKA TARSIS SU ARABAIŠ

Europos Bendrosios Rinkos valstybės pradėjo pasitarimus su dvidešimčia arabų valstybių dėl išplėtimo bendradarbiavimo pramonės, ekonomijos ir naftos reikaluose.

Bonos užsienio reikmenų ministris Walter Scheele, kuris yra Bendrosios rinkos ministrų tarybos pirmininkas, persiuntė tas deizijas J. A. Valstybių sekretoriui dr. Henry Kissingeriui, kuris buvo sustojęs NATO būstinėje Prūselyje.

PREZIDENTAS POMPIDOU SOVIETŲ SĄJUNGON

Prancūzijos prezidentas Georges Pompidou kovo 12 d. išskrido į Sovietų Sąjungą, kur susitiko su Brežnevu Pitsunda vasarvietėje, netoli Sochi.

ABISINIJOJE GENERALINIS STREIKAS

Prasidėjus kai kurių kariuomenės dalinių sukilimui, karalius Haile Selasie buvo pakeičtas valdžios šefą tikslu numalinti sukilimą.

Kovo 8 d., po šokio tokio apsiraminimo, prasidėjo generalinis streikas ir Abisinijos sostinėje Addis Abeboje prasidėjo generalinis darbininkų streikas.

Gatvėse vyksta studentų eisenos, kuriose reikalauja plačių politinių reformų ir pašalinimo naujai paskirto valdžios šefo Makonnen. Policija turėjo panaudoti ašarines bombas studentų išsklaidymui.

Streikuojančius darbininkus remia karinė aviacija, kuri mėtė iš lėktuvų atsiskaidymus už plačią krašto reformą.

Išsiplėtus dabartiniam neramumams padėtis pasidarė grėsminga, taip, kad ne tik naujai paskirtas premjeras Me Haile Selassie gali būti nuokonnen, bet ir pats karalius valdžios pašalinti.

Komunistai apšaudė belaisvių helikopterį

Saigono vyriausybė apskundė komunistus, kad jie apšaudė helikopterį, kuriame buvo skraidinami Vjet Congo 30 be laisvių pasikeitimui.

Nubaustas teisėjas trims metams kalėjimo

Huntville teisėjas Thomas McDonald apkaltintas už paleidimus į laisvę apkaltintų moterų, kuriomis jis seksuališkai pasitenkindavo.

Madison apskrities priekusis teismas už tokius nusikaltimus paskyrė McDonaldui 3 metus kalėjimo.

VYNO FALSIFIKATORIAI PRANCŪZIJOJE

Prancūzijoje prokuroras apkaltino tris Korsikos vyno gamyklas už damaisymą į vynus chemikalų.

Uuogų sunkon buvo dedama steros rūkštis, glicerinas ir cukrus.

Falsifikuotas vynas buvo paravinėjamas butelkėmis, dėžutėmis su netikromis etiketėmis.

IŠ Š. VIETNAMO VEZA NAMO ŽUVUSIUS

Iš šiaurės Vietnamo į Tailandą buvo amerikiečių transporto lėktuvu atgabinti 12 belaisvių numirusių J. A. Valstyvių kareivių kūnai karštuose.

Japonijoje laužomos tradicijos

Ligi šiol, pagal Japonijos tradicijas, moterys šimoje tebuvo veikų motina ir klusnios vyrų tarnaitės.

Dabar jau daugėja moterų viešose tarnybose ir jų randasi nebemažas procentas dirbančiųjų, kur pirmaui tebuvo vyrai. Studentų skaičius pašoko ligi 25 procentų.

Maskvoje ignoruojamos Stalino metinės

Tirano Stalino 21 m. mirties metinės Maskvoje ignoruojamos valdžios ir visuomenės. Jokių iškilnių ir jokių pamėnėjimų. Vieninteliai kleno tūkstančiai moterų nusikaltimų.

Teroristai grasina Olandijai

Palestinai teroristai grasina Olandijai kerštu, jei bus kokiu nors būdu pasmerkti du pasikėsintojai, kurie yra suminti Amsterdame po sudegintimo British Airways linijos lėktuva.

Olandijos teisingumo ministris A. M. van Agt taraisi su britų vyriausybe dėl eventuales ekstradicijos suimtyjų.

Rumunijos prezidentas pas Peroną

Rumunijos prezidentas Nicolae Ceausescu buvo kovo 5 d. nuvykęs į Argentiną keturių dienų vizitui. Buvo aerodrome pasveikintas Argentinos prezidento Juan R. Perono. Susitikimui Rumunijos prezidento ir jo žmonos Elenos buvo nuvykęs į aerodromą Perono visas kabinetas ir Perono žmona Maria Etella.

Vizito tikslas buvo susitikti su vyriausiais darbo vadovais Argentinoje, su specialistais valstybės ūkio ir apžiūrėti techniškas instalacijas.

Padegimai Paryžiuje užduso šeši žmonės

Vienos dienos trukmėje Paryžiuje buvo kilę keturi gaisrai. Vieno namo keltuve užduso šeši žmonės bebandydami pasprukti iš gaisro.

Policija nustatė, kad gaisro priežastis tame name buvo padegimas, padarius trumpus elektros sujungimus.

KUNIGAİKŠTYTES VIZITAS

Kensington Rūmų pareigūnas paskelbė, kad kunigaikštė Margaret su savo vyru lordu Snowdon gegužės 2-9 d. vizituodama Kanadą, aplan kys ir J. A. Valstybes.

NAUJI SUSISAUDIMAI Izraelio - Sirijos pasieny

Sirija dideliu tempu koncentruoja karines jėgas prie Golan aukštumos. Izraelis yra parengtyje. Golda Meir pasakė, kad yra paskelbtas parengties stovis, nes turimomis žiniomis, Sirija rengiasi atsiumti lake pastatino karo prarastą žemė.

SANDARA

LITHUANIAN WEEKLY NEWSPAPER

Published Every Friday by the

LITHUANIAN NATIONAL LEAGUE OF AMERICA

General Office
540 West 33rd Street, Chicago, Ill. 60608 — Phone Yards 7-4789

SUBSCRIPTION RATES:

In The United States per year \$7.00
In Canada and all Foreign Countries per year \$7.00

Second-class postage paid at Chicago, Illinois.
Amerikos Lietuvių Tautinės Sądaros.

UŽSAKYMŲ KAINA:

Užsienyje mėtamam \$7.00
Suvienytose Valstybėse mėtamam \$7.00

LIETUVOS ISTORIJOS KLASTOJIMAS

Sovietams užgrobus Lietuvą ir isteigus ten komunistinį režimą, visose mokyklose ir leidžiamuose spausdinuose prasidėjo Lietuvos istorijos falsifikavimas. Ne tik buvo visai niekinamas patsai nepriklausomybės laikotarpis, bet ir tolimiesiems šimtmečiams buvo melainiai avatžuoti. Vaikams ir jaunesnei gentkaričiai buvo bandoma įmūšti galvon, kad Lietuva nuo neatmenų laikų valdė žmonių skriaudėjai, išnaudojtojai ir avantūristai, kurie asmeniniai sumetimais trukdė lietuviams susijungti su rusais.

Bet po kiek laiko patys komunistiniai istorijos falsifikatoriai pamatė, kad tos jų melagystės neprilimpa lietuvių vaikams ir jaunimui, nes tieji visgi sugebėjo atskirti pelus nuo grūdų.

Pasėkoje to istorijos pamokos mokyklose virto šablonišku, beprasmiu užsimojimu.

Iki šio laiko komunistų sferose apie tai buvo nutylima. Ir tik neseniai atsirado vienas ankstybesnių propagandistų istorijos mokslų dr. J. Jurginis, kuris "Tarybiniam Mokytojuje", žurnale pareiškė nedrusi protestą prieš tokius aklius Lietuvos praeities falsifikavimus. Jis teigia, kad "istorija pasidaro neįdomi ir nereikalinga, kada jos dėstytojai į jaunuolių lūpas sprausite spraudžia teiginius, paverstus frazėmis, užuot moka juos istoriškai galvoti, — visų pirma samprotauti dialektiškai, stengiantis suprasti, kaip amžių bėgyje keičiasi visuomenė, kaip keičiasi pažiūros, kaip tas, kas buvo gera, tampa blogu ir atvirkščiai. Istorijos mokslas labiausiai pasitarnauja žmogui tuo, kad duodama suprasti apie visuomenės progresą."

Tokio istorijos mokymo dr. Jurginis, atrodo, kaip tik ir pasigenda. Nurodymas blogo istorijos mokymo pavyzdžius, jis kalba ne apie įsivaizduotas prielaidas, o apie tikrovėje regimus faktus, sakydamas:

"Gražiausi posakiai apie liaudį tampa tuščiomis frazėmis nežinančių santykio tarp liaudies ir valstybės. Frazės nusidėvi, kada be atodairos jomis švaistomasi, ypač norint pridengti žinių stoka. Kada praeities piešimas juoda spalva laikomasi politinio subrendimo požymiu ir kada per istorijos pamokas mokiniams skelbiama daugiau neapykantos, negu meilės, — nenorėkime, kad jaunimas pamėgtų istoriją, kad istorija užimtų prideramą vietą ideologiniame darbe. Diritinis tendencingas "aktualinimas" ugdo ne politinį sąmoningumą, o skepticizmą ir abejingumą."

Bet nereikia manyti, kad ir tokios, atsargiai pasireiškūsios dr. Jurginio revellacijos, sulaukytų nesąžiningą Lietuvos istorijos iškaipymą.

Nebent patys mokytojai, suradę saugesnę progą, paskleistų bent kiek tiesos apie savo tautos praeitį ir nepriklausomos Lietuvos laikotarpį. Tačiau tokias žinias patiekiant mokiniams visada gali mokytojas tikėtis, kad "šnipelių" bus apskystas kompartijai, rezultate toks mokytojas liaudies teismo "sprendimu" bus atleistas, be teisės ateityje dėstyti "liaudies mokyklose". Todėl nė vienas mokytojas nerizikuoja ką nors pasakoti apie nepriklausomos Lietuvos gyvenimą. T.

TRUMPAI

Eda ir Vilus Bražėnai nuolatos suranda temų apie Lietuvą, ir jų straipsnius dėda vietos laikraščiai "Fi. Myers News press", kartais net vedamaisiais. Neseniai, sausio 12 d., o vasario 3 d. laidoje dėta abiejų Bražėnų po vieną laišką. E.

Ankaros teismas, Turkiijoje, vasario 11 d. svarstė Prano ir Algirdo Brazinskių bylą ir įvėlė atidėjo. Ji bus svarstoma š. m. kovo mėnesio 1 dieną. (Elta)

Skaitykite ir platinkite "Sandarą". Apsimoka skelbti "Sandarą" nes tai plačiausiai skaitomas savaitraštis Amerikoje.

Apžvalga

NESILEIDO SUVEDZIOJAMI

Lietuvos laivnimo reikalams Vasario 16 proga Ateitininkų Sendraugių Chicago skyrius per eilę metų vis sudeda tūkstantį dolerių ALTUI. Neatsilikio ir šiemet, surinkdamas net su nemažu kaupu. Bet tiek pernai, tiek šiemet kitų atakuojamas, kad sudetas lėšas atiduotų ne ALTUI, bet kitai organizacijai, kuri yra atsiradusi daug vėliau ir kuri būk tai taip pat mokanti dirbti darbą politiko srityje, gal net dar geriau negu ALTAS.

Tačiau ateitininkai laikosi tokio nusistatymo, kad šiame krašte ALTAS yra šeimininkas politikos srityje, nes jis yra isisteigęs iš vietinių patriotinių senų organizacijų atstovų tuojau, kai tik Lietuva buvo okupuota ir nuo to laiko Vasario 16 diena yra ALTO diena, ir visos ta prga endatos lėšos priklauso tik ALTUI, o kitos organizacijos gali jas rinkti kitu laiku ir ATTO netrukdyti.

Kas išsiskolėlius pajėgs sudrausti? B. V.

PAMASTYK

KRUPAVICIAUS PAMINKLO PROJEKAS PARODYTAS PER VAKARONĖ

Jaunimo Centro kavinėje kovo 1 d. 8 v. v. kultūrinė vakaronė pradėjo vienas iš rengėjų prof. dr. Balyš Paliokas, pranešdamas, kad ši vakarona bus nagrinėjama pral. Mykolui Krupavičiui numatomas pastatyti paminklas ir pakvietė Stasi Rauckiną praversti pasiūlymą. Jis numatė, kad kalbų bus daug, nes dalyvių buvo pilna kavinė.

Pirmiausia kun. Vyt. Bagdanavičius papasakojo apie kapus ir paminklus bendrai. Paskui konkurso komisijos pirmininkas inž. Masulis kalbėjo, kaip ir kodėl parinko arch. Muloko ir sūnau projektą. O pats arch. Mulokas pasisakė, kaip ir kodėl tokį projektą sukūrė.

Kiti kalbėtojai: vienas pasiūlo medinių kryžių, kiti pasakojo savo patyrimus su kapių administracija, statant paminklus, o prof. Mečys Macke vičius entuziastingai pabrėžė, kas buvo a. a. prel. Mykolas Krupavičius ir kokio paminklo jis yra vertas, kad būtų pastatytas.

Pabaigoje vykdomojo komiteto pirmininkas dr. Juozas Meškauskas padėjo už naujingas mintis ir kvietė, kas išgali prisidėti ir lėšomis prie projekto įvykdymo.

Nors vakaronė užtruko ilgiau, negu buvo numatyta, bet dalyviai vis dar nesukubėjo skintytis, dalinosi mintimis ir apžūrino konkurso komisijai atsiųstus projektus, kuriuos parodai paruošė Kazys Grina ir dr. Balyš Paliokas. B. V.

Įvairenybės

Kai vokiečiai buvo didžioje pagarboje

Prieš 100 ir daugiau metų vokiečiai buvo slovinami carų Rusijoje ir kitose šalyse. Ypatinai jie buvo vertinami kaip politikai ir karo vadai. Saryšyje su tuo užsiliko toks anekdotas:

Caras Povilas norėjęs apdovanoti atsizymėjusį mūsų se generolą, bet pirma to paklausė ko jis labiausiai pageridautu.

"Padarykite mane vokiečių", — ironiškai atsakė generolas. X

TEVYNĖS MYLETOJŲ DR. JŌS KAMPĖLIS

Skaitykime lietuviškus laikraščius, žurnalus, knygas, kur rasime mūsų tautos didvyrius: kūrėjus ir tautų garbinę tautai pasisventusių darbų aprašymus.

Savo butus papuoškime mūsų pačių tautiškais rankdarbiais. Vaikus reiktų rankdarbių išmokyti ir iš mažens pratinkim prie darbo: tada jie ne turės nei laiko, nei noro rodyti savo "ošiuks" — koprizus.

Savo darželius apsodinkime rūtomis, mėtomis, gelėmis, medeliais.

Nepaverskime savo prie namelių turimų žemės sklypelių vien plevelėmis.

Tik visokių gėlių prisodintuose darželiuose vaikai jau lietuvišką dvasią ir kvapą.

Kaip gražų pavyzdį Chicagoje netoli Jaunimo centro, prie Western ir Garfield bulvarų stov. dr. J. Adomavičiaus namelis ir gražus sodelis, kur iš tolo matyti stovintis lietuviškas ornamentuotas kryžius.

Tėveliai turi papasakoti savo vaikams, kad prel. M. Krupavičius vis savo kalbose ragino mylėti Lietuvą, tėvynę, jos papročius, ragino kalbėti visus tarpusavyje tik lietuviškai, nors aplinkui ir būtų kitataučių; dėl lietuviškumo reikiavusir kovoti, kad bažnyčiose pamaldos būtų gimtųjų mūsų motinėlių kalba laikomios. Mūsų tarpe yra ir daugias lietuvių patrioty, bet šiuo kartu visų čia neišvardinsime.

Priminkim mūsų vaikams lietuviškas motinas dabartinėje Lietuvoje: kurios nepalūžimai prieš, vairius trukdymus atsispidavo, ugdo savo vaikuose tvirtą lietuvišką patriotizmą, skiepija gilią meilę tėvynei Lietuvai, tikrus kovotojus dėl nepriklausomybės ir tikėjimo krikščionių puoselėja.

Priminkime vaikams, kad lietuvių tautai reikia ne tik techniku, bet pirmiausia ištikimų patrioty, kad didžiųjų idėjų šviesoje turėtų jėgų ir noro Lietuvai aukotis.

Rikėtų priminti ne tik savo tautos sunkius išgyvenimus, bet ir priešų daromus užmetimus atremti. Todėl mūsų augantis jaunimas turi apsiginkluoti ir mokslo šaltvais.

Ugdykime vaikuose, gražius lietuviškus jausmus. Todėl ir savo šeimas neišleiskime sveitųjų papročiu ir jų madų. Tik tuomet mūsų vaikučiai nerodys "ošiuks" ir su noru ir sąmoningai suprasdami tautos reikalus lankys lituanistines mokyklas.

Magdalena Sulaitienė

Jonas Matelka mirė prieš 75 metus

Jonas Matelka, vienas didžiųjų pereito šimtmėčio istorinių dailininkų, mirė prieš 75 metus.

Jo paveiksle "Zalgirio Mūšis", nupieštas 1878 metais, Vytautas ir žemaičiai užima svarbiausią vietą šlame gėrcioziniame paveiksle.

Aklas aklą toli neuves. Kuriam ir elgetos giesmė graži.

PER MANO KOSTUVA

KOVO MĖNUO BUVO UŽSIRŪSTINĖS DAR

Paaškėjęs, kad žiema iki šiol neapleido Chicago plotų, Rūstybė užsirusi ant kovo mėnesio vardo.

Vieną rytmetį kovas sulaukė ir griaustinis — Su žaibais paleido lietuvių audrą.

Kovas nebuvo linkęs juokauti, išsigandus žiemai, tuojau pradėjo Savo daiktus į vežimą krauti. Žinodamas, kad griaustinis ima žiemą pasikinkęs du ir jaučius.

Į savo vežimą, leidosi nepasiduoti ir toliau. Kovoti, kad žiema tuojau išlėktų...

Verta Žinoti, Jog ...

Automobiliai Lietuvos keliuose ir miestuose pasirodė 1908 m. Tai buvo austrų fabriko Benzo gamybos mašinos. 1911 m. Vilniuje atsidarė Fordo automobilių parduotuvė, sandėlis ir vairavimo mokykla.

Tuo laiku buvo skelbiama, kad Fordo fabrike buvo pagaminta 30,000 mašinų.

Pastabėlės

Komp. Ant. Vanagaitis sakydavo:

"Jeigu jūs širdį slėgia liūdesys, ar nusiminimas, tai užtraukite lietuvišką dailelę ir viskas bematant pablaivės jūsų sieloje.

Įdomiausi madomis

Du vagys sėdi tavernoje ir kalbasi:

"Turiu būtinai susipažinti su vyriškom madom šiemetam," taria vienas.

"O ką, ar rengies pirkti naują kostiumą?"

"Ne, tik norėčiau patirti, kur bus išleniai naujuose švarkuose."

Nereikšmingas dalykas

Didžioji išmintis nieko nepadarys, jei mažoji neatels pagalba.

— Ape ką galvoji, brangioji?

— Apie nieką.

— Tai kodėl nepagalvoji apie mane?

— Kaip tik tą aš ir darau.

Banketo eigoje

— Solistas: Dabar pasiduosiu dar vieną dainą, o paskiau apelsiu jus.

Svečias: 'Ar negalėtumėt padaryti to atvirkščiai?'

JONAS HUSAS

Jei esate susidomėję eku kovomis už savo laisvę, Kunigaikščių "Vilniuje" užsisakykite knygą apie

JONAS HUSA dabar. Knyga JONAS HUSAS gaunama SANDARŲJE, 840 West 33rd Street, Chicago, Ill. 60608

VERSMIŲ ŠALTINIS-PATS

Jeji nori būti sveikas, turėt sparnus idėjų mažiau i kitą kreipkis, mąstyki savo křeše.

Chaos ir kovoj ieškoki išeities: tau pastangos galvos jėgų naujų žiebs.

Ir tu pajusi, kad versmių šaltinis — tu, o ne tasai, kurš pats idėjomis skurdus.

K. Baltrukonis

PASIRYZIMAS

Klajoju tamsoje ir nežinau, kur eiti, o žvaigždės danguje tyčiojas ir šaipos.

Sustoju nusimines ir meiliai jųjų klausiu, ar jų kuri nežino, kurią linkme keliauti.

Tačiau jos visos mirksl, kažka neaiškiai šnabžda, bet iš, norš ir paklydęs patsai sutarsiu kelia.

Žuvėdra

ZMOGUI BE DIPLOMO

Gal tu, mielas, nelankei mokyklos,

mažai skaityt, rašyti moki ir pamokyti mano, jog kvailys bendraut su tavim nenori.

Tuo atveju nenusimink visai: geriausia mokykla — tikrovė, ir jeigu tu gebėsi šnekėti į ją, tau suteiks giliausio mokslo.

Diplomo popierinio neturėsi — jis tau ambiciją neglostys. Gyvendamas į galvą ką idėsi — be popierio pagirs tikrovė!

Jeji tu iš jos paturtinsi save, tuo, kas didybė sieloj ugdo — kiekviens skaitys sau didele garbe bematant pablaivės jūsų sieloje.

Paežerų Žuvėdra

DAINA

Vai, tai griaudžios, vai tai gailios
Mano dainužėlės —
Lyg tas užmirštas kelelis
Zolėmis apžėlęs

Lyg tas užmirštas kelelis
I seklyčių sena —
Kur jau niekas neuboja,
Niekas negyvena.

Nei tas ristasai žirgelis
Padkavėlėm žvanga —
Nei mergelės grynas juokas
Neskamba pas langą.

Tik vėjelis vis šlamėjo,
Tylus garsas plito
Kad mergelė ištekėjo
Už bernelio kito...

O jos užmirštas bernelis
Liūdesin įkrito —
Lyg tas baltas dobilėlis
Be rasos nuvyto...

BALTIJOS JŪRA

Akim nesiekti kranto nuo kranto,
Nesulaikyti pečias bangos,
Baltija miela! Širdis supranta

Ritma didingą tavo kovos,
Niankiasi bangos prieš žiaurų vėją.

Pušys palinks a smėlio krante,
Lietuvis visad tave mylėjo.

Visad būvai jam didis šventas,
Matai tu žilą tautos senovę,
Kestuočio žygius, priešų

klastas,
Ant tavo kranto dievažiems
krovė
Narsus žemaitis didžias aukas

Mylėjai kopų tu žavią tylą,
Klausel nurimus pušų dainos
Žinaui tą kraštą tu nebemyli
Galinga meilė širdies jaunos.

Ir tavo bangos Lietuvai užia,
Barsto gintarais geltonas
smiltis
Ten, kur pakrantėje meldžias
pušys.

Saukianti laisvės plaka širdis.

FRANK'S T.V. & RADIO, Inc.

Didelis pasirinkimas įvairiausių televizijų, radijo stereo aparatų — Oro vėsintuvai, spalvotos televizijos aparatai, Pardavimas ir taisymas

3240 SO HALSTED STREET Tel. CA 5-7252

PASKAITOS IR TYRINĖJIMAI

atsibūna kiekvieną sekmadienį, svetainėje Y.M.C.A., 6235 S. Homan Ave., prie 63rd St., nuo 10—12 val. ryto

Kviečiame visus, norinčius susipažinti su Dievo tiesos žodžiu, ir per jį surast išganyimo kelią.

Įėjimas nemokamas, kolektyv nėra.

Svento Rasto Tyrinėtojai

CRANE SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

2555 West 47th Street — Tel. LAIAYette 3-1083
PLENTY OF FREE PARKING SPACE

5 1/4% 6 1/2% 7%

On Investment Accounts on 1 year Certificates, Minimum \$1,000.00 on 4 years Certificates, Minimum \$5,000.00

Pinigai įnešti iki mėn. 10 d. pelno nuosimčius nuo 1 d. Dididėnai mokami kas 3 mėnesiai.

VALANDOS: PIRMAD. ir KETVIRTAD. ANTRAD. ir PENKTAD. ŠEŠTAD. 9 v. iki 12 v. — Trečiadi. uždaryta

Prisiminus

KAI KAS IS LIETUVOS TOLIMOS PRAEITIES

Sakoma, norėdamas pažinti dainių, giesmių, eilėraščių ir jo šalį.

Norėdamas pažinti krašto kultūrą ir praeitį, lankytis to krašto muziejuose.

Laišvės laikais tad dažnai lankėm Kauno karo muziejų, vadovaujamą generolo Nagaus Nagevičiaus. To muziejaus varpo ir trimito garsai skambėjo kas vakarą primindami pasauliui, kad Lietuva sergi savo protėvių laisvės palikimą.

Zavūs buvo karo invalidų, trimitininkų apvaskščiėjimas ir velniškos pagerbimas muziejaus sodelyje prie laisvės aukuro.

Iškilni buvo ir dailininko Zikaro sukurtas laisvės statula; o keturių didžiųjų biustų tarpe buvo ir Martyno Jankaus Mažosios Lietuvos patriarcho biustas. Šiandien to nebėra.

Garsinamas Vilniaus - Lietuvos Istorijos ir Etnografijos muziejus. Deja, neteko apsilankyti to muziejaus patatų nuo traukos. Muziejus išaugęs iš privačių asmenų - Tiskevičių. Todėl darbuotojai Kazimiero Vilčinsko ir kitų, iš Senųjų Muziejus nuo 1856 m., prisiglaudusio Vilniaus universiteto patalpose.

Dalis to muziejaus rinkinių apie 3.000. buvo po nepavykusio 1863 m. rusų generalinio gubernatoriaus Muravjevo praminto "Koriku" išvežta į Maskvą, Rumiancevo muziejų.

Vėliau kruopščiai darbu ir mokslininkų suruošom įvairiom išvykom muziejaus rinkinių skaičius papildytas; dabar jau turima apie 200.000 rinkinių.

Šis surinktas Lietuvos praeities kraitis suskirstytas į skyrius ir patalpinta 7 salėse. 8 salė palikta laisva kilnojamam parodom.

Pats muziejaus pavadinimas ir etnografiniai elementai, būdingas. Iškeliami istoriniai, nors archeologinis skyrius yra pats stambiausias ir seniausias. Perimta apie 15.000 rinkinių iš Senųjų Muziejus.

Etnografinis skyrius atsižymi savo tautiniais drabužiais ir tautodailė.

Muziejininkai pripažįsta, kad istorinį skyrių sukurti ir atvaizduoti Lietuvos praeitį būdinais daiktiniais paminklais buvo unku. Labiausiai išryškinta Lietuvos feodalinės valstybės praeitis. Parodyta ir materialinių istorinių požurių krašto prekybos ir amatų laida.

Etnografijos poskyryje yra gausių 15 - 18 amž. tapybos, raizybos ir braizybos rinkinių.

Pinių monetų numizmatikos skyriuje sukaupta nemaža Lietuvos ir kitų kraštų senovinių monetų.

Muziejaus darbuotojai atsižymi ir išlaide muziejaus lankytojams vadovėli yra šie mūr

lejininkais V. Zilėnaš, B. Tautavičienė, O. Mažeikienė neišvengiama propagandos, ir S. Bernotienė. Bet dar vis atvaizduota turtingųjų butis ir visas laikotarpis nuo pirmųjų gyventojų atsiradimo iki Lietuvos valstybės susidarymo "Didžiojo spalio revoliucijos".

Rinkinių tyrimais nustatyta, kad 10 tūkstančių prieš Kr. arba kaip jie sako "prieš mūsų erą" Lietuvos teritorijoje gyveno žmonės.

Rašytinių dokumentų iš tų laikų tikrai nedaug tetrinama. Išlikę tik vieno kito senovės autorius užuominos (Home) apie suduvius ir įtvėngius, o ro apie gintarą, Ptolomėjaus Tacito - apie aiscius).

Deja, pėdsakų apie žmonių gyvenimą prieš ledynuočių laikotarpį Lietuvos teritorijoje nesurasta.

(Bus daugiau)

M. N.

SENIEJI AŽUOLAI LIETUVOJE DAUG KĄ SAKO ŽMONEMI

Dar yra užsilikęs 2000 metų Stelmuzės Ažuolas - tai seniausias Europoje

Lietuvoje yra daug medžių milžinų.

Tik paėmus Pūnios šilę eglę, kuri yra aukščiausia Lietuvoje, išaugusi iki 43 metų aukščioji ir spėjama, kad turi apie 140 metų.

Telšių miške auga milžiniška pušis, kuri vos gali apglėbti trys vyrat.

Vilniaus krašte, Švenčionėlių apskr., Varniškių kaime auga nepaprastas kadugys, kurio aukštis - 15 metrų, gi jo apimtis - beveik metras.

Bet visus tuos milžinus pralenkia medžių karaliaus ažuolas, kuris savo amžiumi ir tvirtumu neturi sau lygių. Ažuolas bendrai gyvena nuo kelių šimtų iki kelių tūkstančių metų.

Į aukštį ažuolas auga iki 200 metų, o į storį - visą amžių.

Todėl ažuolai kartais turi nepaprastos apimties kamieną.

Kai 1812 m. Dionizas Poška liepė nukirti sužalotą ažuolą Bijotuose, 10 vyrų turėjo dirbti jį visą parą.

Iš nukirsto ažuolo D. Poška padarė žinomus baublius, kurių viename galėjo laisvai sėdėti 12 asmenų.

Todėl nenuostabu, kad dargeliui senovės tautų, jų tapre ir aiškiam, ažuolas buvo šventas medis.

Istorikas Šimanas Daukantas rašė: "Kas aprašys kalnėnų ir žemaičių senovės girias, Ažuolus ir ažuolynus per visą didžiausią gerbė, kurių malka pagal jų nuomonę reikėjo šventą ugnį tuo intymosant Dievo garbės kūrėti iki pabėgimo šio pasaulio, todėl ažuolus kirsti, kaip šventus me-

RAŠYTOJO ODETS DRAMA Pasiryžėjęsio dramaturgo Clifford Odets drama: "Awake and Sing" statoma Forum teatre Chicagoje. Veikalas kontroversinis, bet dramine įtampa jame stipri ir parinkti gabūs aktoriai, kaip daugely pastatyti dalyvavusi G. Berman, Berlyno dramos mokyklą baigęs Ch. Mayer, filmų aktorius G. Oas-Heim ir kiti. Talentingas režisierius W. Pullinsi į pastatymą įdėjęs daug širdies.

RAGINA RINKTI POPIERIŲ Jaučiamas trūkumas popieriaus ir American Paper Institute ragina Chicago ir apylinkių gyventojus organizuoti var-toto popieriaus ir senų laikraščių rinkimą.

PUSANTRO BILJONO ŠALPAI Gubernatorius Walker 1975 m. Illinois valstijos biudžete šalpai pramatė 1.5 bil. dolerių.

Lietuvos nepriklausomybės minėjime vasario 17 d., Hartforde. JAV LB krašto valdybos pirm. Juozas Gaika pakviestas pagrindinei kalbai. Iš k. į d.: dr. A. Stankaitis programos koordin. D. Sliogerytė prisega baltą gelę prelegentui. Nuotr. Alfonso Jaro

džius, patys kunigai šventais kirviais tegalėjo.

Didžiausiai ažuolai išliko iki šių dienų.

Seniausias Lietuvoje yra Stelmuzės ažuolas, turįs apie 2000 metų.

Sakoma, kad tai esąs seniausias ir Europoje.

Vieno metro aukštyje šio ažuolo apimtis yra 8,6 metro skersmuo - 2,74 metro.

Bet šis senelis ažuolas jau gyvena sunkią senatvę.

Ažuolas jau neturi viršūnės, 8 storas šakos nudžiūvo.

Iš likusių 10 šakų, 3 sausos, be žievės, 4 pusiau nudžiūvusios.

Nežiūrint to, esančios ažuolo šakos dengia net 342 ketvirtainių metrų žemės plotą.

Prie papuvusio kamieno augo šarmukšnis ir gražiai žydėjo, bet ir ir pakenkė šalčiai ir nušalo.

Bet tas ažuolas dar vilioja ekskursijas ir, nors telikę tik dalis žalumo, bet pergyvena ne vieną kartą žmonių.

Laikui Bėgant

SURASTADAR VIENA NIDA

Lietuvos Nida, kurią poetai apdainavo kurią dailininkai nupiešdavo kurią aplankė tūkstančiai vasarotojų, ir kiek vienas išsivežė vis kitokius įspūdžius, tebėra paslaptinga, kaip iki galo neatsleista lietuviška knyga.

Latvijoje tu jau už mūsų Šventosios, prie kelio į Liepovą nuo juros pusės yra maža gyvenvietė, taip pat Nida.

Neseniai Lenkijoje išleistas albumas "Nidos baseinai". Dar viena Nida - nedidelė Lenkijos upė, kairysis aukštutinės Vyslos intakas. Ji prasideda susiliejus dvism, viena priešais kitą iš vakarų ir rytų tekantioms upelėms - Baltajai ir Juodajai Nidai.

Pažymėtina, kad Nidos upės ilgis - 179 km.

Aukštupyje Nida atrodo kaip kalnų upė, gliai įsigraužusi į klinčių ir gipso klodus.

Gipso uolos daugelyje vietų apaugusios ne tik stepių augmenija, kai kur iš jų sunkiasi šalti kaip ledas sieros šaltiniai.

Nuo Pinčuvo miestelio upės slėnis plėtėja, virsta žydiščio-

mis lankomis.

Prie Baltosios Nidos ištakų, dešiniajame upės krante yra Naglovica, kur gyvena ir kūrė lekų Renesanso epochos poetas Mikalojus Rejus.

Netoli šios vietovės yra vienišas Lenkijoje ir vienas idomiausių pasaulyje saulės laikrodžių muziejus, ikurtas iš tėvo ir sūnaus Pšipkovskių kolekcijų. Sūnus Tadeušas ir dabar daro saulės laikrodžius. Jie pastatyti daugelyje Europo miestų.

Muziejus rinkinių pasididžiavimas, tai Aplano žvaigždžių laikrodis, senųjų kinų, vokiečių, prancūzų meistrų rankomis kurti saulės laikrodžiai bei kiseninis saulės laikrodis išdramblo kaulo. Čia taip pat eksponuojama karaliaus Stanislovo Leščinsko saulės laikrodis su miniatiūrine patrankėle, kuri meistriskai ištaisyta linzės deka šaudė lygiai vidurdienį. Ten, kaip skelbiama ir pats seniausias pasaulyje, išlikęs iki mūsų dienų laikrodis su švytuokle.

Tarp Juodosios ir Baltosios Nidos stovi senovinis Čenčinų mieselis su 14 amžiaus pilies griuvėsiais. Pilies kalėjime po Žalgirio mūšio buvo laikomi aukštieji kryžiuočių ordino riteriai.

Nuo šios pilies kalno šiaurėje matyti Raudonųjų kalva su garsiojo šios vietovės marmuro kasyklomis, kur neseniai atverta 40 metrų ilgio talakiti uola, paavdinta Rojumi. Joje tyrinėtojai aptiko žmogaus pėdsakus, kuriems keli šimtai tūkstančių metų.

Nida teka tarp kalnų ir pievų iki Pinčuvo, kuris miesto teisės gavo 15 amžiuje. Vietinėje spaustuvėje seniau buvo siams bliūlam.

Cetas

išspausdinta daugelis žinomų humanistinių kūrinių.

Netoliese yra Vyslicos miestelis, pro kurį ejo prekybos kelias į Krokuvą; tas miestelis saugojo perkilą per Nidos upę.

Netoli šiočių, kur Nidos slėnis susilieja su Vyslos slėniu, stovi garsus Naujasis Korėlnas, kuriame lankėsi senovėje karalius Jogaila. Šioje vietoje teigiama, kad kryžiuočių ordino didysis magistras prisiekė ištikimybę Kazimierui Jogailaičiui.

Nidos upė, kurios baseinas nuo ištakų iki šiočių turtingas istorinių paminklų, ant kurios krantų pasirodė pirmasis žmogus tuoše kraštuose, kur atsirado tvirtinti miestai.

Tvirtinama, kad Nidos upės vandenys plovė savo žaizdas ir 1863 prieš maskolius suklėliai.

Šiuo metu Nidos upės baseine veikia daug kurortų, turistinių ir poilsio vietų.

Iš to aprašymo matyti, kad tai dar viena Nida. Gal ir Lietuvos Nidai šį garsų, trumpą, poetišką vardą atnešė kitados prie lenkiškos Nidos upės gyvenę baltų protėviai, kurie vėliau apsigyvenę Lietuvos pamarjyje.

Praktiški Patarimai

GERAS ŽODIS GALI DAUG NULEMTI

Šiandieninėje mūsų gyvenimo aplinkoje, kuomet nervai taip sakant būna per daug įtempti, mes, be ypatingos atodailros, pasakome pikta žodį namuose, sueigose ar draugų tarpe.

Tas gi sulaukia aštraus atsakymo, po kurio dažnai išsivysto smarkesnis ginčas.

Tai nėra pagirtini reiškiniai, ypatingai šeimosnylame gyvenime.

Pikti žodžiai gali padaryti tiek žalos, kad paskiau sunku būna tą viską atitaityti.

Kas nesugeba kontroliuoti savo temperamento, tas kenkia ne vien kitiems, bet ir sau.

Niekam nėra smagu būti būtuolystėje to, kuris bando pašiepti ar ižeidinėti jam artimų žmones.

Geras išauklėjimas reikalauja kantrumo, susivaldymo, daugiau šypsenos, o mažiau rūstybės.

Prisilaikant šių taisyklių, gyvenimas bus smagesnis jumsų šeimos namam ir artimiesiems bliūlam.

Cetas

Kviečia Dalyvauti

MUZIKOLOGIJOS ARCHYVAS JAU TURI SUTELKĖS PER 300.000 VIENETŲ

Prof. muz. J. Zilevičiaus įkurtas ir vedamas Lietuvių Muzikologijos Archyvas, esantis Jaunimo centro patalpose, kuris buvo prisiglaudęs rūsijoje jau persikėlė į Jaunimo centro didesnes patalpas, naujame pastatų trečiame aukšte.

Archyvas jau turi sutelkęs per 300.000 vienetų: įvairių leidinių (unikumų), muzikų bei chorų nuotraukų, nuo seniausių laikų iki šių dienų.

Be to, plakatų įvairių švenčių, programų ir kt. Tai retas ir brangus rinkinys, ką kitos tautos neturi ir ypač, okupuota Lietuva net senelė ryja. Okupantas užėmęs, ką rado, sunaikino. Ir šis archyvas bus atiduotas tik Lietuvai atgavus Nepriklausomybę. Nors buvo daromi žygiai prisilieti ir melintis, kaip sakant "pasivogti". Tiesa, Archyvan kampininkai šliejasi latviai, tai naujas pabaltiečių skyrius.

Archyvo oficialus naudojimai atidarymas įvyksta kovo 17 d. 3 val. po pietų. Programoje: Vyčių choras, vadovaujamas muz. F. Strolis, palydint vargonais prof. dr. L. Šimūčiui, o 4 val. aktas. Jaunimo centro kavinėje. Čia žodį tars Lietuvos gen. konsulinė J. Daužvardienė ir kt. Bus pagerbiant ir Archyvo ikūrėjas prof. J. Zilevičius, minint savo varladienį, 73 metines.

Archyvas, laikosi, tik iš pašalinių smulkių aukų, ką turėtų paremti ir Fondai, ar kokios didžiosios organizacijos! Tenka paminėti didžiausią rėmėją, tą "Laisvosios Lietuvos" leidėją bei redaktorių V. Šimkų, kuris ir darbu ir keliais tūkstančiais dolerių pinigais yra prisidėjęs Tenka paminėti ir Jubilėjinį Lietuvos Operos komitetą, kuris likusį \$1.200 pelną paskyrė archyvu bei neseniai a. a. prof. K. Pakšto testamentu vykdytojais giminaitis Balyš Pakštas paskyrė \$500. O šiaip tai tik smulkesnis iš pavienių. Šiaip ką gauna prof. J. Zilevičius iš sutauptų, tai deda į nemirštamą archyvą. Sukruskime, susipraskime!

Nesidžiaug girtamas, nesilistik peikiamas.

Step. ir Valentina Minkai

Žuvo 40 darbininkų

New Yorkas. Tre Tekas Eastern Transmission korp. apskaitinta, kad dėl netinkamos priežiūros Staten Island vietoje sproga natūralaus gazo tankas; per sprogamą žuvo 40 darbininkų.

So. Bostone

MINKAI RUOSIASI PAMINETI 40 METŲ RADIO VALANDOS SUKAKTĮ

Seniausių, lietuviškų radijo valandų Naujoje Anglijoje 40 metų sukaktuvės įvyks kovo 24-tą, So. Bostono Lietuvių Pileičių Klubo Auditorijoje, kur įvyks metinis Talentų Popietė ir "Miss Lithuania is N. E." gražuolės Bilius pagerbtis panelė Rita Babravičiūtė iš Dorchesterio.

Apart įdomių talentų, pirmą kartą Bostone, šiame parengime dalyvaus pramoginių dainų dainininkė ir deklamatorė Elena Blandytė iš Chicago. Ji yra ne tik gero balso savininkė, bet taip pat ir aktorė ir dailiojo žodžio interpretatorė. Su vaidyba ir daina yra apkeliavisi visas didesnes Amerikos lietuvių kolonijas. E. Blandytėl akompanuos dr. V. Vasiliūnas, o dainininkę parengime pristatys Elena Vasiliūnienė.

Talentus ir geriausius šokėjus rinks: G. Karosas, A. Nakaitis, I. Mickūnienė, adv. N. Šliežis ir E. Valiukonienė.

Gražuolės baliujų, kuris įvyks tuoj po Talentų Popietės, bus šokių kontestai prie Mickey Haberek orkestro. Šokių kontestų laimėtojai gaus premijas.

Geriausiai pasirodę talentai gaus pinigine dovaną.

M. Plevokienė, gaspadinė, ir jos pagalbininkės gamina skanius lietuvių mėgiamus valgius.

Tarkitės su giminėm, draugais ir gerais šokėjais susitikti šiame parengime. Dalyvaus lietuviškas radijo programoms, paremsite seniausias Naujojoje Anglijoje, kurios kurios šimet švenčia 40 metų sukaktuves kovo 24-tą, S. Bostono Lietuvių Pileičių klubo Auditorijoje. III-me aukšte. Pralieskite laiką linksmai savųjų tarpe. Kviečia visus:

Step. ir Valentina Minkai

Žuvo 40 darbininkų

New Yorkas. Tre Tekas Eastern Transmission korp. apskaitinta, kad dėl netinkamos priežiūros Staten Island vietoje sproga natūralaus gazo tankas; per sprogamą žuvo 40 darbininkų.

PETKUS
TEVAS IR SŪNUS
Laidotuvių Direktorai

MARQUETTE FUNERAL HOME
2533 West 71st Street
Telef.: GROvehill 6-2345 - 6

1410 South 50th Avenue, Cicero
Telef.: TOWNhall 3-2108 - 9

TRYS MODERNISKOS KOPLYČIOS
Aikštė Automobiliams Statyti

E U D E I K I S
DOVYDAS P. GAIDAS — GERALDAS F. DAHMID
Laidotuvių Direktorai

TRYS MODERNISKOS KOPLYČIOS
4330 South California Avenue
Telefonai: LA 3-0440 ir LA 3-9852

4605-07 South Hermitage Avenue
Telefonas — YARds 7-1741-2

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
Ivairių gerų prekių, didelės pasirinkimas! Automobilai, akordeonai, šaldytuvai, televizijos aparatai, maistas, piniginių certifikatai.

PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, Inc.
Licensed by Vnesheposlyto

Atstovai: VYTAUTAS ZUKAUSKAS — MARIJA NOREIKA
Vienintelė jų įstaiga Chicagoje (60629)
2608 West 69 St., tarp Rockwell ir Talman Ave.
Tel. WA 5-2787

LIETUVIAI GYDYTOJAI

DR. VYTAUS TAUKAS
Gydytojas ir Chirurgas
Bendra praktika, spec. Moterų ligos
Ofisas: 2852 West 89th Street
Tel.: PR 8-1223

Val: pirmad., antrad., trečiad., ir penkt. 2-4 v. po pietų ir kitu laiku pagal susitarimą.

DR. V. P. TUMASONIS
Chirurgas
2454 West 71st Street
Ofiso telefonai: HEMlock 4-2123
Rezid. telefonai: GIBson 8-6195

Prima ligonius pagal susitarimą. Dėl valandos skambinti tel. HE 4-2123; jei netaikoma, tel. GI 8-6195.

Tel. of.: 847-5800; rez. PR 8-4280
DR. V. VILEIŠIS
Gydytojas ir Chirurgas
758 West 35 Street
(Kampas Halsted ir 35-os gat.)
Priėmimo val.: kasdien 1-4 p.p. ir 6-8 v. v. Seštadienis 1-4 p.p. Trečiad. ir sekmad. uždaryta.

10% - 20% - 30% pigiau mokėsite už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas

3288 1/2 West 95th Street
CHICAGO, ILLINOIS

MOVING
A. VILIMAS
Ivairių atstumų.
Apraustas perkraustymas
883 WEST 34th PLACE

SVEIKATA BRANGUS TURTAS

Dr. A. J. Guessenas

MAISTAS NUSTATO DANTŲ SVEIKATĄ

Nūdien gerai žinoma, jog nuo geros mitybos paeina žmogaus sveikata, o taipgi ir apsauga nuo daugelio ligų. Beje, labiausiai tai gerai balansuota mityba būtina augantiems vaikams, kuomet formuojasi jų kūno kaulai, ir dantys.

Bet to gerio maisto negali nūdien gauti biedniųjų šeimų vaikai, kurie dar neužaugę, o jau palieka įvairių ligų židiniai.

Rodos, niekur kitur pasaulyje nėra tiek daug augančių vaikų su kiaurais, išpuvusiais dantimis, kaip šioje šalyje.

Argi ne nuostabu bus žinoti, kad nūdien Amerikoje su viršum 25 milijonai užaugusių žmonių neturi dantų!

Kame to viso yra priežastys?

Tikrai negalima ir pasakyti.

Maisto tyrėno specialistai štai ka sako: "Nūdienis maistas yra per daug minkštas, o ir jis nuryjamas veiki be kramtymo arba visai mažai apkramtytas. Nuo minkšto maisto dantys ir jų desnos negauna užtekinai mankštos ir užtai jie greitai sutraipina ir išpuvina."

Taipgi ir desnos pasidaro kraujingos ir pūluojančios.

Nekramtytas maistas, nurytas, visų pirma skrandį sužaloja ir pagamina opas, ulcerius kurie vėliau visą virškinimo aparatą suraiško ir dažnai net vėžio baigiasi.

Rodos, kad senovės žmonių ir dantys mažiau puzrėjo.

Gal vien tik buvo dėl to, jog ju kasdieninis maistas susidarė iš kietesnių, rūpenių mitybos dalykų, kurie turėjo būti sukramtyti, kad vidurių organai galėtų suvirškinti ir asimiliuoti.

Būtina priminti, jog tie žmonės naudojo daug natūralaus maisto dalykų, kurie nebuvo cheminių konservų sužaloti. Nūdien vaikų dantys tikrinant mokyklose, surandama bei pastebima daugelis puzruo

ty dantų, jų desnų įdegimų, gingivitą ir net pūlių tryškima.

Tokie reiškiniai suranda netik pas augančius vaikus, bet ir pas suaugusius, subrendusius žmones.

Beje, tokios apraiškos išsami prirodo, jog jų kasdieniam maiste esti gausus vitaminių ir mineralinių druskų trūkumas.

Manding, vitaminai ir mineralinės druskos yra vieni iš būtiniausių ir svarbiausių maisto dalykų, nes vien tik nuo jų paeina dantų ir viso kūno organizmo sveikatingumas.

Norint gerai sveikata išlaikyti, tai reikia mažiau išskardinių maisto naudoti su cheminiais konservais, o daugiau vartoti natūrališko, kuriame yra gausus kiekis vitaminių ir mineralų, kurie yra būtiniausi ne tik augantiems vaikams, bet ir suaugusiems žmonėms dėl apsaigos nuo ligų ir geros sveikatos išlaikymo.

SVEIKATOS ŽINIOS

Mes Atsakome

Norėtų žinoti apie ligas, kurios ją palietė

KL. Malonėkite suteikti man koki nors patarimą. Aš esu moteris, 72 metų amžiaus. Svečiu 140 svarų. Per 15 metų mane vargina cukrinė liga. Nevartoju jokių vaistų, bet gydytojas suvaržė mano maistą. Nevalgau kiaušienos mėšos ir kitokių riebių ir keptų mėsų.

Labai susipnėjau, menkai pradėčiau matyti, o nervai gana pakriko. Jei tik kas pabeldžia į duris, tai pradeda drebt.

Aš mačiau jūsų aprašymą Sandarų, kur jūs patarėt, jog sustiprinimui nervų reikia valgyti daugiau saldaus pieno ir varškės. Bet ar tas nepažeidžia daugiau cukraus? Malonėkite paaiškinti.

A. R-nienė, Detroit, Mich.

ATSĄKYMAS

Cukrinę ligą galima numalšinti su tokiais valštais, kaip insulinas, o kitais atvejais su Diabene. Minėtus valstus tik gydytojas gali jums prirašyti. Galvos svaigimas išsivysto nuo įvairių vidinių priežasčių arba ligų, kaip tai: aukštas kraujospaudimas, kad ir menkas sukalkėjimas (arteriosklerozė), smegenų arterijų, inkstų ligų ir pan.

Regėjimo apsilpnimas irgi turi savo priežastis. Tai gali pasireikšti nuo akių nesugvalavimo, cukrinės ligos arba akių arterijų sukalkėjimo.

Jūsų nervingumas gali būti paseka kokių nemalonių nuotykių jūsų gyvenime praėjusiu.

Prie to prisideda bendras sveikatos pakrikimas, nuolatiniai rūpesčiai, kurių šiais laikais netrūksta.

Nuo to nervingumo jūs galėtumėt atsikratyti savomis pajėgomis ir užsispyrimu nesijaudinti ir pašalinant iš galvos tamsias mintis bei rūpesčius.

Cukrinė liga šiais laikais nesunku sukontroliuoti, bet tas atlikti sugebės tik jūsų vietinis gydytojas.

Panašiai ir dėl apsilpnimo regėjimo. Be atidžios kreipkitės pas akių ligų specialistą, kuris suteiks jums reikalingą

Amerikos respublikonų tarybos pirma, George Bush su viceprez. Gerald Ford po pastarimo dėl respublikonų partijos kandidatų šių metų rinkimuose.

Praktiški Patarimai

Ženkliai kurie gali ispėti dėl vėžio ligos pasireiškimo

Kiekvienam gydytojui tenka pergyventi labai nemalonų momentą, kai patiria, jog atėjusiam pacientui serga jau nebeapgdydama vėžio ligos forma.

Tas pats vėžys galėjo būti tikrai pagydytas, jei žmogus būtų pas gydytoją apsilankęs nedelsdamas, kai tik pasireiškė pirmieji susirgimo ženklai.

Neretai ligonis pats nesuvokia, jog pastebimi ženklai ar reiškiniai kaip tik yra pavojingiausio susirgimo pradžia.

Kitais atvejais žmonės ir patulę susirgimo pavojų, nieko nedaro, kad užkirstų vėžio plėtimąsi.

Jie aplanko gydytoją tik tuomet, kai ligos jau negali pašalinti jokia operacija ar bet koks gydymas.

Visiems reikėtų išsamointi, jog vėžys gali būti sėkmingai nugalėtas tik tuo laiku, kai tėra pirminėje stadijoje ir yra lokalizuotas kurloje nors kūno vietoje.

Po to, kai vėžys jau būna išsiplėtes ir yra išsišakopęs į daugelį vietų, pagdyti ta piktą ligą vilčių belieka labai mažai.

Pas suaugusius žmones vėžio pavojus atsiranda, kai jau yra penzengta 40 metų amžiaus riba.

Vidurių chroniškas užkietėjimas pas 20 metų jaunuolių vpratingo susirūpinimo gydytojų nesukelia, tuo tarpu tie natys simtomai pas asmenį, jau sulaukusi 60 metų amž., gali reikšti vėžio ligos išsigalėjimą.

Kiekvienas vyresnio amžiaus žmogus privalo susirūpinti, jei užtinka kur nors ant savo kūno patinimą ar guzelį, kurio anksčiau pas jį nėra buvę.

Toks patinimas ar guzas gali reikšti vadinamąjį "metastazę", t. v. atkakoiją nuo pradinio vėžio reiškinio, kurioje kitoje vietoje.

Panašus pavojaus ženklas būna ir negijanti žaizda, kad ir menkai.

Tokia žaizda tariamai net užsitraukia, bet po kurio laiko ir vėl prasiveria.

Abu reiškiniai pačioje pradžioje labai lengvai ir be skausmo gal būti išdegti, o vėžys visiškai pagydytas.

Chroniškos ant lūpų ar apt liežuvio bei burnos gilumoje žaizdelės gali taly taip atžymėti vėžį ir jomis žaizdelėmis patartina neužgaistant susirūpinti.

Jeigu visiškai sveiki žmonės staiga pradeda jausti skausmus viduriuose, jie tučiuolau privalo patikrinti savo sveika-

tingumą.

Tenka būtinai rentgeno spinduliais (X-Rays) peržiūrėti skilvi, vidurius tulžies puslę bei patikrinti išeinamąją žarną (rectum).

Ilgai užsitęsęs kosulys taipgi gali reikšti rimtesnę bet kokią ligą.

Todėl ir šiuo atveju reikalinga peržiūrėti plaučius, išegzaminuoti broncus bei trachėjas.

Būtinai reikia iširti ir ilgai trunkantį užkūmimą.

Šiuo atveju patartina kreiptis pas gerklės ligų specialistą, kuris patikrins balsinės stygas.

Senesniam žmogaus amžiuje staiga pasireiškusi geltligė gali reikšti, jog kepenys yra palietę vėžys ar kad tas pats reiškinys klydo normaliam tulžies veikimui.

Šis tas apie

VAISTAI PADEDA VIRŠKINIMUI

Kas valgo daug vaisių, tas rečiau turės vargo su virškinimu.

Vaisiai turi savyje tokių sulčių, kurios padeda skilviui sumalti patekusias į maisto daleles ar tai būtų mėsa, duona, daržovės, žuvis ar kitkas.

Bet vaisius irgi reikia gerai sukramtyti.

Kuomet vaisius valgome greitomis, jie pradeda rūgti skilvyje ir neatlieka savo uždavinio.

VITAMINAI IR SLOGA

Anksčiau buvo maoma, jog vitaminas C, kurio esama kiek daugiau kopūsuose, spinatuose, apelsinuose, grapefruite, califlowere, padeda apsaugoti nuo slogos (šaučio).

Dabar, tokių įrodymų, kad vitaminas C, ar koks kitas vitaminas suteiktų mums apsaugą nuo slogos, medicina neturi.

Tuo tarpu geriausia priemonė išvengti slogos, tai neperšalti išėjus į lauką, laikyti kambarius gerai išvėdintus ir rūpintis, kad sveikata būtų kaip galima geresniam stovyje.

SEIMININKEM

Kaip PRGAMINTI TOKIUS KEPSNIUS IS KUMPIO

(Ham Patties with Pineapple)

Reikia paimiti: 2 puodukus sumalto kumpio.

1/2 puoduko džiovintų balotos duonos trupinių (craker meal).

2 kiaušinius, 1 šaukštuką druskos, 1 šaukštuką garstyčių miltelių (dry mustard).

Be to, paimiti: 5 šaukštus sviesto, 5 riekutes pineapple, 3 išvirtas saldžias bulves,

1 šaukštą sutrintų gvazdikėlių (vloves), 1/2 puoduko medaus arba kukurūzų (kornų) syrupo, 1 puoduką pineapple sunkos.

I sumaltą kumpį įdėti: duonos trupinius, kiaušinius, druska su muštarda.

Viską sumaišyti ir padaryti mažus apvalinius klotius arba kotlietus.

Apkepinti karštam svieste paplė riekutes, išimti jas ir įtam svieste apkepinti iki rudumo kotlietus.

Tada sudėti apkeptas pincaple riekutes į "casserole" indą arba ant viršaus sukrauti kotlietus, o viršiumi saldziasias bulves i 3 dalis ir pakepti karštam medui su gvazdikiais, o oaskiau sudėti ant viršaus kotlietus.

Apimti pineaple sunka ir kenti karštam krosnyje prie 350 laipsnių karščių 15 minučių.

Viską atlikus pagal nurodymus duomenis, gausime labai skanius kotlietus.

RAZINKŲ PYRAGAIČIAI (Rasin Drop Cookies)

Iškepiami šių pyragaičių paimekite: 1/2 puoduko taupų, 1 puoduką geltao (brown) cukraus, 1 kiaušini, 1 puoduką razinkų, 2 puoduku miltų.

Be to, paimiti: 1/2 šaukštuko druskos, 1/2 šaukštuko ar kiek daugiau kepimo miltelių, 1/4 šaukštuko cutrinto musiering powder), kao (mtnutmeg), ir 1/2 puoduko rūgščios grietinės.

Išmaišyti taukus su cukrum, paskiau pridėti išplaktą kiaušini ir smulkiai sukaptas razinkas.

I miltus supilti "baking powder", druska, mustardą ir persijoti.

Pridėti drauge su rūgščia grietine prie anksčiau paruoštos masės.

Cerai sumaišius, dėti su šaukštu ant taukais ištepotos keptuvės.

Kepti karštoje kroonyje (400 laipsnių Fahrenheito) nuo 10 iki 15 min.

KAIP PASIGAMINTI BULVINIUS KUKULIUS SU MESA ARBA VARŠKE

Gal prie to yra kiek daugiau darbo šeiminiškai, bet vis vien tokius kukulius arba cepelinus verta pasigaminti.

O tą galima atlikti šiuo išbandytu būdu:

Paimekite: 15 žalių ir 5 virtas bulves, truputį druskos, šiek tiek taukų, maltų pipirų.

Ikišimui (įdarui) paimekite: 1 svarą jautienos mėsos, 1 svogūną.

Skustas ir nuluptas bulves sutarkuoti, per drobę išpausti, pridėti apie 1/2 virtų sugrūstų bulvių, pagal skonį, truputį druskos ir viską sumalti.

Imti gabaliukus tešlos juos delnais išploti, ant vidurio uždėti sumaltos jautienos mėsos, paskiau suformuoti ir padaryti apvalinius kukulius.

Juos dėti į verdantį pasūdytą vandenį (kad virimas nebūtų pertrauktas) ar sargiai pa-

maisant virti 25 - 30 minučių.

Išgriebus iš vandens kukulius sudėti į pakaitintą indą ir užpilti su svogūnais, spigintais lašinukais ir grietine.

Kukuliai su varške daromi panašiai, tik varškę reikia gerai ištrinti.

Įdedant 1 kiaušini, truputį druskos, cukraus ir ištrinti.

Su varškės ikemsami kukuliai dažnai daromi apvalios formos.

Išvirus kukulius galima užpilti tirpintu sviestu arba grietine.

VERŠIENA SU PRIESKONIAIS

Paimiti: 2 svarus veršienos, kiek druskos ir pipirų, 1 svogūną, 2 šaukštus taukų iš rūkytų lašinukų, 5 mažas morkas,

4 bulves, 1 griežti (turnip). Supiaustyti veršieną mažais smotukais.

apiberti druska, ir papiruoti, pavolioti miltuose ir pakepinti.

karštuose taukuose, drauge su smulkiais sukaptais svogūnais iki mėsa nepageltuos.

deniu ir virti 1 val. laiko. Paskiau užpilti karštu vandeniu.

Vėliau pridėti: smulkiai supiausttus morkas ir bulves ir dar pavirti 1/2 val.

Kad sosas būtų tirštas, įpilti miltų pamaišyti šaltame vandenyje.

Mirties Sukaktis

James A. McConnell, 72 m., asistentas agrikultūros departamento prie prez. Eisenhowerio administracijos nuo 1953-55 m., mirė Horseheads N. Y.

Mes PADIDINOME mūsų tarnautojų skaičių dėl GREITESNIO siuntinių aptarnavimo.

SKUBIAI atsiųskite savo SIUNTINIUS IR MES VISKĄ ATLIKSIME.

Siuntiniai - Dovanos į Lietuvą ir USSR

SENA PATIKIMA FIRMA

Toliau aptarnauja nuolat didėjančių klientų skaičių, tradiciniai, su virš 40 metų patyrimu.

Jei esate vienas iš tūkstančių mūsų patenkintų klientų, mes dėkojame Jums už pasitikėjimą.

Jei ne, tai prašome pasinaudoti mūsų patarnavimu ir Jūs būsite dėkingas mums.

SIUNTINIAI, PASIEKĖ MUS PASTU, ISSIUNCIAMI TA PAČIA DIENA.

Dėl paskutinio katalogo ir vėliausių patvarkymų kreipkitės į:

GLOBE PARCEL SERVICE, INC.

723 Walnut St., Philadelphia, Pa. 19106; Tel. 215-925-3455

CENTRINĖS JSTAIGOS NEW YORKE:

240 FIFTH AVENUE, NEW YORK, N.Y. 10001

Tel.: (212) 725-2449

Ar į bet kurį mūsų skyrių ir atstovus:

PHILADELPHIA, Pa. 19123,	1013 N. Marshall St.	WA 6-8878
BALTIMORE, Md. 21224,	3206 Eastern Ave.	DI-2-2374
SO. BOSTON, Mass. 02127,	390 West Broadway	AN 8-9764
CHICAGO, Ill. 60622,	2242 W. Chicago Ave.	BF 5-7746
CLEVELAND, Ohio 44119	877 E. 185th St.	486-1036
DETROIT, Mich. 48210,	6400 Michigan Ave.	TA 5-7590
ELIZABETH, N.Y. 07201,	955a Elizabeth Ave.	364-7908
HAMTRAMCK, Mich. 48212,	11415 Jos. Campau Ave.	365-6350
KANSAS CITY, Kan. 66102,	18 So. Bethany	AT 1-1757
LOS ANGELES, Cal. 90028,	2841 Sunset Blvd.	283-1668
MIAMI, Fla. 33138,	6405 Biscayne Blvd.	FR 9-8712
MINNEAPOLIS, Minn. 55418,	2442 Central Ave. NE	784-2645
NEW BRITAIN, Conn. 06052,	97 Shuttle Meadow Ave.	284-0323
OMAHA, Nebr. 68107,	5824 So. 32nd St.	731-8577
PARMA, Ohio 44134,	6432 State Road	749-3083
PITTSBURGH, Pa. 15222,	346 Third Ave.	GR 1-3712
ROCHESTER, N.Y. 14621,	863 Hudson Ave.	BA 5-5923
NEW YORK, N.Y. 10003,	101 First Ave.	OR 4-3980
SAN FRANCISCO, Cal. 94122,	1236 - 9th Ave.	EM 3-5556
SEATTLE, Wash. 98125,	11851 8th Place, N.E.	297-2113
SOUTH RIVER, N.J. 08882,	168 Whitehead Ave.	785-3347
WORCHESTER, Mass. 01604,	82 Harrison St.	LY 9-9163
TRENTON, N.J. 08611,	730 Liberty St.	Perish Hall
VINELAND, N.J. 08360,	Perish Hall	West Landis Ave. 609-696-9796

Nuo 1914 Metų

Midland Savings aptarnauja tųsų ir namų paskolų reikalais visas mūsų apylinkes. Dėkojame jums už mūsų parodytą pasitikėjimą. Mes norėtume būti jums naudingi ir ateityje.

Pašalinus apdraustas iki \$20,000.00

MIDLAND SAVINGS

400 ARCADE AVENUE CHICAGO, ILLINOIS 60611 PHONE 394-4272

5 1/4 % All accounts compounded daily - Passbook Savings paid quarterly

7 1/2 % 4 Years Savings Certificates (Minimum \$5,000)

Kas Naujo Chicagoje

Ir mūsų lietuviškose apylinkėse

Leonardas Šimutis pateko į ligoninę

Leonardas Šimutis

Ilgametis buv. ALTO pirmininkas ir buvęs "Draugo" vyr. redaktorius Leonardas Šimutis prieš keletą savaičių surišo ir pateko į St. James ligoninę. Spėjama, kad netrukus jam bus padaryta operacija.

Linkime jam kuo greičiau atsikratyti nuo nelemtos ligos ir grįžti į lietuvišką visuomeninę veiklą.

PROF. DAIL. VARNO DARBŲ PARODA

Prof. dail. Adomo Varno darbų paroda įvyks balandžio 6 d. Lietuvių Tautiniuose Namuose. Ruošiamas ir didesnio masto katalogas. Be to, numatytas ir prelegentas iš New Yorko prof. dail. V. K. Jonynas, kuris apibudins dailininko kūrybą.

LIETUVIAI KURIASI PRIE FAKS LAKE

Žinomas veikėjas - kultūrininkas Edmundas Vengian-

PARDUODA NAMĄ ORANGE, NEW JERSEY

Parduodamas vienos šeimos namas. Gražiam rajone, su garažu ir baldais (arba be baldų). Pirmenybė lietuviams. Klausis: A. S. Trečiokas, 185 N. Sterling Drive, Orange, New Jersey, 07050.

kas su žmone Bronyte gyvena Brighton parke, bet įsigiję sklypus ir namą, pamažu kuriasi Fo's Lake, Ill., apie 67 mylias nuo Chicago. Čia dalį savo mantos persikėlė ir savaitgaliais bei kas antrą dieną vyksta prie savo vasarnamio. Fa' Lake vasarvietėje. Jis dar dirba vienoje didesniųjų automobilių parduotuvių. Taip pat ir žmona Bronė dar dirba.

Čia netoliese turi pasistatę gražų vasarnamį ir p-nai dail. Onutė ir gėlininkas Liūdas Kronai. Jų vasarnamis ant kalno.

Taip pat vasarnamį turi Bridgeto gyventojas Regina Stončienė, kuri neseniai ištekėjo ir persikėlė į Marquette parko apylinkę. Taigi, čikagiečių įsikurę net 3 šeimos. J.V.

Don Varnas Posto

Pagelbinis Moterų vienetas nr. 986 ruošia Kauliukų žaidimų popietę, t. y. card ir Bunco party. Sekmadienį, kovo 17 d. 3 v. p. p. Don Varnas posto patalpose, 6816 So. Western. Pirminkė Jean Pargauskas pranešė, kad šiame parengime bus daug vertingų dovanų ir visi atsilankę bus pašaukti.

Joniškėlių klubo sueiga

Ivykusi kovo 5 d. Hollywood salėje, pirm. J. Sačauskas visus pasveikino. Kluban priimtos 4 narės: M. Šimkus, B. Krasauski, O. Zelonis ir A. Casey.

Protokolą perskaitė protokolą A. Kalyš ir prijungtas kartu su valdybos raportais.

Klubas rengiasi prie savo 48 metų sukaktuvių minėjimo, kuris įvyks gegužės 5 d. Bilietai nariams veltui, bet su mokesčių knygele bus išduoti susirinkime.

Nutarta turėti metinį pikniką liepos 4 d. Bružgulenės darže. Po susirinkimo buvo vaišės ir sudainuota "Happy Birthday" mūsų cebrantem: M. Winskūnas, D. Kėtvirtis ir B. Tamošiūnas.

Sekantis susirinkimas įvyks antr., bal. 2 d. Hollywood salėje. A. Kalyš

TRUMPOS ZINIOS

Jaunesnės kartos žurnalistas Vladas Būtėnas-Ramojus, kaip žinome, laimėjo L.K. Akademijos \$1000 premiją, kurios mecenatu yra kun. dr. J. Prunskis. Premija bus įteikta kiek vėliau. Įteikimo metu bus ir meninė programa. Sutiko dalyvauti ir Vyčių choras, vadovaujamas muz. F. Strolios. Vl. Būtėnas jau yra išleidęs kelias knygas ir šiuo metu baigia savo kelionių po Senąją Lietuvį Ameriką - Pensilvaniją atsiminimus bei įspūdžius, lankantis jau dvi vasaras. Knyga bus gausiai iliustruota. J. V.

Podencija Sadauskaitė, St. Petersburg, Fla., kovo 17 d. švenčia savo gimtadienį. Tą progą jos brolis Ildefonsas Sadauskas užsakė jai Sandarą. Be to I. Sadauskas užsakė ir Sandaros banketą du bilietus ir paliko auką laikraščio palaikymui.

Aleksandro Barado, Marquette parko gyventojas, susirgęs yra žmona, turėjusi apenciją, kuri pasisekė ir šiuo metu randasi šv. Kryžiaus ligoninėje. Al. Baradas yra senas Sandaros skaitytojas bei rėmėjas, turis Bridgeporte mėsos parduotuvę. Linkime jo žmonei greit susveikti ir grįžti į namus. J.

P-nia Josephine Svilainis, 7035 S. California Ave., sumokėdama Sandaros prenumeratą pridėjo dar ir auką laikraščio paremti.

P-nia Elena Stankus, 2422 S. 57 Ct., Cicero, praleido dvi savaites Lorretto ligoninėje, taisydama sveikatą. Skaitydama Sandarą ji rasdavo įvairių žinių apie Chicago lietuvius.

Našliukių ir Našlių klubo fin. rašt. bei Upytės Draugiško klubo pirm. susirgo ir kovo 14 d. bus operuojama šv. Kryžiaus ligoninėje, dr. F. Maželkos prižiūroje.

Nut. rašt. V. Cinka
Geras mūsų tautietis, Jonas Brodemas, 8220 S. Perry Av. pateko į Little Company of Mary ligoninę, kur jam buvo padaryta operacija. Jis yra nr. 519 kambary.

Suteikė Auką „Sandaros“ Fondui

\$10.00 Josephine Svilainis, Chgo
5.00 Dr. A. J. Gussenas
Po \$3.00:

Zofija Martinonytė, So. Boston, Mass.
Petronėlė Sėnulis, A.Kacucevičius, Juozas Bardauskas, Marie Nemanius, Juozas Blažys, Jonas Ramoška, M. Norwisch, višai iš Chgo,
Mary Pazarski, Sumava Resorts, Ind.
Paul Blozis, Woodhaven, N.Y.
Izabel Simokat, Temple City, Calif.

Charles Degutis, Worcester, Mass.
Elena Stankus, Cicero, Ill.
A. Rukas, Chgo

\$1.00: Marcelė Krikėliūnas, Gulfport, Fla.

KUOPOS SUSIRINKIMAS

S. L. A. 134-tos Moterų kuopos susirinkimas įvyks penktadienį, kovo 15, Hollywood salėje. 6:30 v. v. Po susirinkimo bus vaišės. Maloniai dalyvaukite, nes bus Pildomos Tarybos rinkimas ir renkamos kuopos delegatės į atel-nant. SLA Seimą. Narės galės gauti bilietus dėl kuopos Bunco ir Card Party, kuris įvyks sek. kovo 31, Hollywood salėje. Pradžią 2:30 v. p. p. Daug vertingų dovanų, door prizes ir skanių vaišių.
Nut. rašt. A. Halik.

NASLIUKIŲ KLUBO

parengimas įvyks kovo 16 d. St. Patriko, Hollywood salėje. Sokiams gros Joniko muzika, bus vaišės ir kitoki įvairumai. Svečiams patarnaus 3 asmenų komisija, kuri deda visas pastanga, kad visus užganėdintų ir suteiktų keletą linksmų valandų praleisti su našliukais-kėmis. Tad visi į St. Patriko parengimą. Korėsp. (pr.)

AM. LIETUVIŲ PILIEČIŲ

Pašalpos klubo mėnesinis susirinkimas įvyks sekmadienį, kovo 17 d. 1 val. p. p. Hollywood salėje. 2417 W. 43 St. Nariai kviečiami atsilankyti; yra svarbių daug reikalų. Po susirinkimo vaišės.
R. D., rašt.

Laidotuvių Direktorai
MAŽEIKA & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAŠINOMS VIETA
REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

Praktiška Mašina Bulvėms Tarkuoti
TINKA VALGYKLOMS IR PRIVATIEMS NAMAMS
ši Mechanika Tarka Yra Mano Paties Pagaminta.
+ Gera atlieka darbą
+ Lengva Operuoti
+ Nebrangiai Kainuoja
102 SPRINGS STREET
WILLOW SPRINGS, ILL.
Viktoras J. Schultz (Šukys)
DĖL INFORMACIJŲ, PASAUKITE TERMINAL 9-6823

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.
MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE
3333 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. - Tel. 254-9320
2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. - Tel. WA 5-2737
Įvairių prekių pasirinkimas, automobiliai, motociklai, šal-dytuvai, maistas, doleriniai Certifikatai.
V. VALANTINAS

Pranešimas

PIRMA KARTĄ ČIKAGOJE

Balandžio 21 d., sekmadienį, Margutis rengia koncertą, kuris vėl pasižymės idomumu ir originalumu.

Programos atlikimui iš Hamiltono, Kanados pakviesta solistė Anita Pakalniškytė, kuri dainavimui konkursuose yra atžymėta daugybe medalių ir trofejų. Tai jauna ir kylanti dainininkė.

Taipgi dalyvaus pasižymėjusi smuikininkė Brigita Pumpolytė, senųjų ateivių ateivių duktė, gyvenanti Mt. Ephraim, N. J. Anita ir Brigita iki šiol dar nematytos ir negirdėtos Chicagoje.

Be jų dar pasirodys čikagietė balerina Violeta Karosaitė, atlikdama savo sukurtą nuotaikingą baletą "Geografijos pamoka".

Koncertas bus Jaunimo centre. Bilietai gaunami Margutiuose, 2511 W. 69 str. Taip Margučio raštinėje, 2422 W. Marquette Rd.
Visi kviečiami atilankyti!

MARQUETTE PARKO

Lietuvių Namų Savininkų organizacijos narių susirinkimas įvyks kovo mėn. 15-tą dieną 7:30 val. vak. parapijos salėje. 6820 So. Washtenaw Ave. Yra susidarys svarbių reikalų aptarti liečiačius namų savininkus ir kitus. Prašome visus skatlingai dalyvauti.
Stasy Patlaba, sekretorius

UŽSAKĖ STALĄ SANDAROS BANKETE

Metinis Sandaros Bankete, kuris įvyks sek. balandžio 28 d., Tony Powell viceprezidentas Lietuvių Tautinių Kapinių valdybos, užsakė stalą prie kurio sėdės tų kapinių direktoriai.

P-nia Josephine Marinas, 6519 S. California Ave., savo gimtadienį paminės kovo m. 19 d.

Geras mūsų tautietis Adomas M. Macarus, gyvenęs Hagar Shores, Mich., prisitūė įdomia knygą Tėvynės Myletojų Draugijos knygynui.

Tik vaizduotė mums sako, jog linksmam leidžiame laiką, nors tikrenybė mes išleidžiame tik pinigus.

HEATING CONTRACTOR
Irengiu mieste ir užmiestyje naujus ir perstatau senus visų rūšių namo apšildymo pešnis, air-conditioning, vandens boilerius ir stogų rinas (gutter's). Dirbu greit, sąžiningai ir garantuoju.
DOMAS ŽUKAUSKAS
4444 So. WESTERN AVE.
Chicago, Ill. 60608
Tel.: VI 7-3447

Patarnauju Naujų Pirkime Ir Pardavime, Apdraudų Agentūra, Išrašomos Visų Rūšių Apdraudos

BELL REAL ESTATE
Juozas Bacevičius
6455 So. Kedzie St., Chicago, Ill. 60629
Telef. 778-2239
Įstaiga veikia: nuo 9 iki 8 val. vak. kasdieną. Seštad. ir sekm. nuo 9 iki 4 val. p. p.

Metinis Sandaros Banketas Įvyks Sekm. Balandžio 28 d.

TAI BUS MŪSŲ GRAZI PAVASARINĖ ŠVENTĖ

Tradicinis Sandaros banketas jau artėja. Jis rengiamas sekmadienį, balandžio 28 d., toje pat salėje, kur įvykdavo pirmiau - Veteranų Ballroom, prie 63 gatvės ir Harlem Ave.

Tai bus mūsų bendra lietuviška šentė, kurioje dalyvaus

daug malonių tautiečių, vieni kitiems pažįstami ir artimi.

Banketui bus paruošta skanios lietuviškos vaišės. Bus taipgi meninė programa ir šokiai.

Įžanga asmeniui \$7.00. Pradžią 4:30 val. p. p.

Kviečiame visus mielus tautiečius rezervuoti vietas šioje mūsų lietuviškoje šventėje.

ZEMAIČIŲ KULT. KLUBO

eilinis susirinkimas įvyks trečiadienį, kovo 20 d. 7 val. v. Hollywood salėje. 2417 W. 43 St.

Nariai kviečiami atsilankyti nes yra daug svarbių reikalų aptarti.

Bus ir vaišės.
Rožė Didžgalvis, rašt.

NETEKO DARBO, KAD NEDAŲE RANKOS

Priemiesčio laikraščio "Pioneer Press" atleido iš tarnybos reporterę Karen Kelly, kuri atsakė paduoti ranką ir pasisveikinti su kongreso atstovu E. Hanrahan. Patį Hanrahan apgailestauja, kad ji buvo atleista, bet leidėjas sako, kad laikraštinkė neturi taip elgtis.

CONTINENTAL RESTAURANT
IR
DELIKATESSEN MAISTO PRODUKTAI
Pauošiam ir pristatom maistą pramogoms, vestuvėms, banketams ir pan.
JONAS IR GENOVAITE MALIORIAL Savininkai
3139 South Halsted Street

MOVING MOVING
PERKRAUSTYMAS IS ARTI IR TOLI
Ilgų metų patirtimas - Pigus sąžiningas patarnavimas. Nauji dideli sunkvežimiai - Patobulinti perkraustymui įrankiai. Kaip patys sunkvežimiai, taip ir jūsų perkraustomi baldai YRA APDRAUSTI - INSIURINTI.
ALBINAS NAUJOKAIS
22 WEST 69th STREET, CHICAGO ILL. 60626
Telefonas: WALbrook 5-9209

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI
Lietuvių Laidotuvių Direkterių Asociacijos Nariai
PETRAS BIELIŪNAS
4348 S. CALIFORNIA AVE. Tel. LAfayette 3-3572
POVILAS J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1910

STEPONAS C. LACK IR SŪNŪS
(LACKAWICZ)
2424 W. 69th STREET Tel. REpublic 7-1219
2314 W. 23rd PLACE Tel. VIrginia 7-8672
11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 974-4410

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401

JURGIS F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138, 1139

VASAITIS - BUTKUS
1448 S. 50th AVE., CICERO, ILL. Tel. OLYmpic 2-1003
TURIME KOPLYČIAS VIŠOSE MIESTO DALYSE

Jums Tinkamiausiai Galės Patarnauti
NORMAN BURSTEINAS, kallių kraituvė ir šluvyklė.
Pirma, užsakymus naujiems ir pataiso ir peršluva dėvėtus. Tof surty dirbo Kaune, o nuo 1950-m. Chicagoje. Jis aprėngs jus lietuviams tinkamu skoniu ir jo patarnavimu būsit patenkinti. Pirmas kallių valymui ir apsaugai.
185 North Wabash Ave., telef. 263-5826 ir bute 877-3489

PASSBOOK SAVINGS...
the best way to save regularly!
5 1/2%
OUR SAVINGS CERTIFICATES
EARN UP TO 7 1/2%
see us for HOME financing.
AT OUR LOW RATES
WITH REPAYMENT TO FIT YOUR INCOME...
Mutual Federal Savings and Loan
2212 WEST CERMAK ROAD CHICAGO, ILLINOIS 60608
PETER KAZANAUSKAS, President Tel.: 847-7747
HOURS: Mon. Tue. Fri. 9-4 Thur. 9-8 Sat. 9-1
69 YEARS SERVING CHICAGOLAND